

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2005.gada 8.marta
rīkojumu Nr.153

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0301

Profesija

Cietuma inspektors

Kvalifikācijas līmenis

4

Nodarbinātības apraksts

Cietuma inspektori dien Tieslietu Ministrijas Ieslodzījuma vietu pārvaldē jaunāko virsnieku amatos un ir specializētā valsts civildienesta ierēdņi. Inspektoru pamatpienākumi ir apcietinājuma kā drošības līdzekļa un kriminālsoda-brīvības atņemšana praktiskā izpilde, ievērojot ieslodzīto personu tiesības un brīvības ierobežojumus, valsts intereses, likuma prasības, kā arī nodrošināt režīma ievērošanu cietumā, vadīt nepārtrauktu ieslodzīto apsardzi un uzraudzību, nodrošināt iekšējo kārtību un personu drošību ieslodzījuma vietās, veikt resocializācijas pasākumus ar ieslodzītajiem, kontrolēt dienas kārtības stingru ievērošanu, veikt citus līdzīga satura uzdevumus, vadīt un kontrolēt padoto pienākumu izpildi.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Dokumentācijas sagatavošana	1.1. Aizpildīt dienesta dokumentāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām. 1.2. Sagatavot dokumentus atbilstoši lietvedības prasībām. 1.3. Sagatavot dokumentus ar tehnisko līdzekļu palīdzību. 1.4. Sastādīt pārbaudes materiālus par disciplīnas pārkāpumiem. 1.5. Ievērot sevišķās lietvedības prasības.
2. Darba organizācija un kontrole.	2.1. Pilnā apjomā organizēt, koordinēt un kontrolēt padoto ierēdņu darbību un nodrošināt noteikto uzdevumu nepārtrauktu izpildi. 2.2. Kontrolēt un pārbaudīt caurlaides režīma ievērošanu . 2.3. Nodrošināt pasākumu veikšanu, kas vērsti pret aizliegto priekšmetu un vielu nokļūšanu cietuma teritorijā. 2.4. Kontrolēt ieslodzīto tikšanās norisi ar apmeklētājiem. 2.5. Organizēt un kontrolēt ieslodzīto, telpu un teritorijas pārmeklēšanu. 2.6. Organizēt un kontrolēt teritorijas un telpu tehnisko apskati. 2.7. Organizēt un kontrolēt ieslodzīto pārvietošanu cietuma teritorijā. 2.8. Kontrolēt ugunsdrošības noteikumu izpildi. 2.9. Aizvietot cietuma daļas priekšnieku tā prombūtnes laikā, risināt jautājumus par režīma pārkāpumu novēršanu. 2.10. Kontrolēt padotā personāla pienākumu zināšanu un precīzu to izpildi. 2.11. Piedalīties profesionālajā apmācībā.
3. Ieslodzīto personu resocializācija un sagatavošana atbrīvošanai.	3.1. Sekmēt ieslodzīto iesaistīšanu vispārējās un profesionālās izglītības pasākumos. 3.2. Sekmēt ieslodzītā sociālo prasmju un kognitīvo iemaņu uzlabošanu, kā arī jaunu prasmju apgūšanu. 3.3. Iesaistīt ieslodzītos kultūras un daiļrades pasākumos. 3.4. Informēt ieslodzītos par sociālo garantiju saņemšanas kārtību pēc atbrīvošanas. 3.5. Gatavot ieslodzīto raksturojumus un tos prezentēt. 3.6. Veikt disciplinārās prakses analīzi ieslodzīto vienībā, izgaismot pārkāpumu cēloņsakarības. 3.7. Veikt soda izciešanas režīma prasību izpildes profilaksi. 3.8. Izskatīt un noformēt materiālus par ieslodzīto soda izciešanas režīma pārkāpumiem. 3.9. Noformēt materiālus ieslodzīto pamudināšanai.
4. Likumdošanas prasību nodrošināšana.	4.1. Kontrolēt, vai cietuma daļas darbinieki pārzina savas tiesības un pienākumus. 4.2. Kontrolēt, vai cietuma darbinieki pārzina ieslodzīto tiesības un pienākumus. 4.3. Pieprasīt no padotiem darbiniekiem, kā arī no ieslodzītiem noteiktās kārtības ievērošanu. 4.4. Piedalīties likumpārkāpumu novēršanas pasākumos. 4.5. Noteiktā laikā sūtīt maiņas uz posteņiem, pārbaudīt vai apsargi pārzina savus pienākumus konkrētajā postenī, šaujāmieroča pielietošanas un sakaru uzturēšanas kārtību.

	<p>4.6. Veikt sardzes personāla sadali rezerves grupās un noteikt viņu uzdevumus ārkārtējos gadījumos.</p> <p>4.7. Kontrolēt kā apsargi veic dienesta pienākumus, veikt pasākumus trūkumu novēršanai.</p> <p>4.8. Uzraudzīt, lai personāls stingri ievērotu personīgās drošības noteikumus, rūpēties par personāla veselību, kontrolēt speciālā apģērba, speciālo apavu un citu dienesta priekšmetu atbilstību konkrētiem uzdevumiem un laika apstākļiem.</p> <p>4.9. Pēc uzdevuma izpildes apkopot darba rezultātus un sniegt atziņu, kā katrs ir veicis dienesta pienākumus.</p>
5. Ieslodzītā personības, sabiedriskās bīstamības un resocializācijas iespēju novērtēšana.	<p>5.1. Ievākt informāciju par ieslodzīto, diagnosticēt ieslodzītā noziedzīgās rīcības cēloņus un sociālās barjeras, identificēt ieslodzītā vērtības un sociālo prasmju līmeni.</p> <p>5.2. Noskaidrot ieslodzītā vēlmes un vajadzības.</p> <p>5.3. Sastādīt “ Ieslodzītā soda izpildes pasākumu plānu”, paredzot pasākumus ar ieslodzīto visā soda izciešanas laikā.</p> <p>5.4. Apzināt un piesaistīt resursus soda izpildes pasākumu plāna īstenošanai.</p> <p>5.5. Konstatēt psiholoģiskās krīzes gadījumu risku vienībā un veikt pasākumus plāna īstenošanai.</p>
6. Sadarbība ar citām valsts un tiesībsargājošām institūcijām, fiziskām un juridiskām personām.	<p>6.1. Savas kompetences ietvaros sniegt palīdzību personām, iestādēm, organizācijām.</p> <p>6.2. Sadarboties ar tiesībaizsardzības iestādēm.</p> <p>6.3. Sadarboties ar citām valsts un pašvaldības iestādēm.</p> <p>6.4. Iesaistīt ieslodzītā radniekus resocializācijas procesā.</p> <p>6.5. Sadarboties ar valsts probācijas dienestu postpenitenciārās palīdzības sniegšanā.</p>

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi

- Organizatoriskie – darbs tiek veikts individuāli un/ vai darba grupas sastāvā.
- Ķīmiskie un fizikālie – paaugstināts elektromagnētiskais lauks.
- Psiholoģiskie – stresa situācijas, saskarsmē ar dažādām ieslodzīto kategorijām.
- Paaugstinātas bīstamības – darbs ar HIV inficētiem, ar tuberkulozes un AIDS slimojošiem, darbs ar psihiski nelīdzsvarotām personām, darbs ar ieročiem un speclīdzekļiem.
- Tiesiski / ētiskie – tiesisko, profesionālo un sabiedrisko normu ievērošana, valsts interešu pārstāvēšana.

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai

- Laba fiziskā sagatavotība.
- Psiholoģiskā līdzsvarotība.
- Atbilstošs veselības stāvoklis.
- Svešvalodu zināšanas.

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/iespējas
<ul style="list-style-type: none"> • Pārzināt ārējos un iekšējos normatīvos aktus, kas skar 	<ul style="list-style-type: none"> • Prasme veikt amatam noteiktās kompetences 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēt noteikt darba uzdevumu prioritātes.

<p>specializētā civildienesta ierēdņus.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brīvi pārvaldīt valsts valodu un profesionālo terminoloģiju. • Prast lietot informācijas tehnoloģijas, strādāt ar dienesta informācijas sistēmām. • Vākt un analizēt informāciju. • Prast sniegt pirmo palīdzību. • Vadīt padotos darbiniekus, kontrolēt to pienākumu izpildi. • Pārvaldīt vismaz vienu svešvalodu. • Prast ievērot profesionālās ētikas normas. 	<p>funkcijas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prasme sagatavot un pieņemt ar indivīda tiesībām saistītus lēmumus. • Prasme nodibināt kontaktus ar ieslodzītajiem. • Motivēt ieslodzītos iesaistīties resocializācijas procesā. • Identificēt un izmantot esošos resursus resocializācijas uzdevumu sasniegšanai. • Orientēties starptautiskajos un Iri dokumentos par soda izpildi un apiešanos ar ieslodzītajiem personām. • Prast prognozēt savu pieņemto lēmumu vai savas rīcības sekas. • Prast rīkoties ar ieročiem. • Prast rīkoties ar speciāliem līdzekļiem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Spēt uzņemties atbildību. • Prast sasniegt izvirzītos mērķus. • Prast strādāt komandā, darba grupā. • Pieņemt lēmumus savas kompetences ietvaros. • Prast argumentēt un aizstāvēt savu viedokli. • Pilnveidot profesionālo kvalifikāciju. • Prast risināt konfliktsituācijas.
--	---	---

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Darba tiesības			
Ievads civiltiesībās			
Ievads publiskajās tiesībās			
Kriminālprocesa izpildes tiesības			
Kriminālsodu izpildes tiesības			
Krimināltiesības			
Tiesu varas institūciju tiesības			
Valsts un tiesību teorijas pamati			
Kriminālistika			
Kriminoloģija			
Penitenciārā pedagoģija			
Penitenciārā psiholoģija			
Civilā aizsardzība			
Darba aizsardzība			
Ieroču pielietošana			
Profesionālā fiziskā sagatavotība			
Pirmā palīdzība			
Tiesu medicīna			
Tiesu psihiatrija			
Cietumu apsardze			
Dienesta gaitu reglamentējošie likumi			

Eiropas cietumu noteikumi			
Probācijas dienesta sistēma un postpenitenciārā palīdzība			
Darbs ar personālu un vadības mācība			
Profesionālā ētika			
Datorzinības pamati			
Finansiālās darbības pamati			
Lietvedība brīvības atņemšanas vietās			
Svešvaloda			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Vladislavs Trockis – Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieka vietnieka p.i.;
- Lidija Smirnova – Ieslodzījuma vietu pārvaldes analītiskā darba daļas priekšiece;
- Leonīds Jefremovs – Ieslodzījuma vietu pārvaldes Mācību centra priekšnieks;
- Diāna Ronīte – Ieslodzījuma vietu pārvaldes Mācību centra mācību daļas priekšiece;
- Viktors Zaharovs – Ieslodzījuma vietu pārvaldes finanšu daļas priekšnieks;
- Andris Vētra – Ieslodzījuma vietu pārvaldes juridiskās daļas priekšnieks;
- Georgijs Gornostajevs – Ieslodzījuma vietu pārvaldes nekustamā īpašuma un būvniecības daļas priekšnieks;
- Vladimirs Girss – Ieslodzījuma vietu pārvaldes personāldaļas galvenais inspektors;
- Mihails Azarenko – Centrālcietuma priekšnieks.

Profesijas standarta eksperti:

- E.Balode, LR Tieslietu ministrija, valsts sekretāra vietnieka p.i.;
- M.Jaunozols, Valsts civildienesta pārvalde, priekšnieks.